

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 „

Óslakosság.

Történelmi fejlődés szempontjából „óslakos” elnevezéssel illetetők mindazon egyedek, családok, népek és nemzetek, amelyek egy gazdaságilag, vagy földrajzilag körülhatárolt területen, a feljegyzésre érett történelem elsődleges korszakában éltek. Ezek az egyedek, családok, népek és nemzetek azzal igazolták óslakos mivoltukat, hogy kezük munkájával, alkotásaikkal letagadhatatlanul bizonyították szolgáltatottak annak, hogy a kérdéses, — gazdaságilag vagy földrajzilag határolt területeken — ők voltak az elsők, akik otthont, hazát találtak. Az európai civilizáció, a népek őstörténetének feltárása körül sokszor nehézségekre bukkan; de bizonyos korszak lezárása után már könnyebb szerep jut osztályrészül annak, aki az oknyomozó történelem területén vállalja a szántó-vető munkáját.

Minket, magyarokat az a földrajzi terület érdekel, amely a Kárpátok alján, a Duna-Tisza közén terül el s amelyet ezer év óta Magyarországnak neveznek. Ezen a földterületen őseink különböző fajú embereket találtak. Egy részüket magukba olvasztották, másokkal együtt élve művelték a haza földjét. Jó és rossz sorsban osztozott a magyar nemzet azokkal a népekkel, amelyek Erdély, a Délvidék és Nyugatmagyarország lakosságát kitették. Ebben a jó és rossz sorsban való közös együttérzés kapcsolja ma is össze a lekapcsolt országrészek óslakosait s a közös sors vállalása készítette őket arra, hogy a közös sorsukban egymásra találva együttesen igyekezzenek védelmezni földi és kulturális javaikat, mert a trianoni béke által elcsatolt országrészekben maradt óslakosságunk valóban védelmeznie kell földi és kulturális javait. Védelmeznie kell az új uralom új uraival szemben, akik évtizedes uralmuk alatt ezer év kulturáját és kapcsolatait akarják megsemmisíteni.

Valami csodálatos játéka a véletlennek, hogy valamint a felvidéki szlovák és rutén nép nem tud beletörődni a rokonnak hirdetett cseh imperializmus elnyomó törekvéseibe, úgy azoképpen az erdélyi román is éles harcot folytat a regát kizsákmányoló politikájával szemben s nem tűri azok atyáskodását, akik csak addig ismerik testvérnek az erdélyi románt, amíg sikerül kiforgatni vagyonából. Ebből a Trianonszülte örült hangzavarból ép így kivesszik részüket a horvátok és vendédek, akik mint a Délvidék óslakói kénytelenek tűrni a tíz éves szerb diktatura vaksággal elkövetett erőszakosságait.

Ezekben az országrészekben egymásután robbant ki az „óslakosság” elkeseredése s az elvakultság politikája egymásután kergette egymás karjaiba különböző területek óslakosait. Az a jelszó, hogy „Erdély az erdélyieké” nem új keletű, mert már akkor élt az erdélyiek elgondolásában, amikor még Erdély egy volt Magyarországgal, de amikor ez a jelszó nem az elnyoma-

tás ellen éleződött ki, ami nem is volt, hanem azért, mert Erdély anyagi és szellemi értékeit önmaga akarta kitermelni s úgy akarta vinni a magyar haza oltárára. A Felvidék óslakói a tíz éves cseh uralom ellensúlyozására tömörültek „óslakos blokkba.” Ez pedig nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy a Felvidék minden fajú és ajku, minden rangú és rendű népe egy egységes táborba tömörüljön az idegenből jött cseh uralmi önkényvel szemben. Mintahogy Erdélyben, úgy mondják a Felvidéken is: a Felvidék a felvidékiek. Ez az új elgondolás jelszava a Felvidéknek is. A csehek takarodjanak ki az ország jól fizetett állásaiból s takarodjanak ki újabban ingyen szerzett birtokaikból. Senkinek se legyen joga beleszólnia a Felvidék belső ügyeinek, egyházi és iskolai dolgainak kormányzásába, csak a terület óslakoi-

sainak: a szlovákoknak, ruténeknek és magyaroknak.

Az erdélyi magyarság, románság és németiség, nemkülönben a délvidéki horvátság és vendőség is bír akkora politikai érettséggel, rendelkeznie kell akkora öncélussággal, hogy a maga kezébe vehesse belső ügyeinek vezetését. Erdély mögött egy másik hatalmas erőtegyező is áll, amire támaszkodhat s ami a felvidéki, vagy délvidéki óslakosságnak nem áll mindenben rendelkezésére: a történelem. Erdély már volt, — nem is egyszer — önálló politikai egység. Erdély már volt az erdélyieké. A Délvidéken Horvátország is volt politikai egység s így a horvát nép is követelheti öncélusságának elismerését.

Nem különálló, egyedülálló kísérletezés az „óslakosság szárnybontogatása.” Ez ma minden nép legszebb

vágya és ideálja a tengereken innen és a tengereken túl. Ezen a jögon követel száz százalékos uralmi szabadságot Kína a kínaiaknak. Mahamatma Gandhi India óslakosságának: az egyiptomi parlament Egyiptom népének. S az Amerikai Egyesült Államok minden egyes állama a maga állama területén élő népeknek. S hogy ne menjünk olyan messzire, ezen az alapon akarunk elszakadni különféle európai népek az új államalakulásoktól. Az óslakosság jogainak és érdekeinek ilyen formában való védelme ma már nem forradalmi gondolat, hanem a kor és az élet együttes követelménye. A területi öncélusság eszméjének fejlődését, megerősödését ideig-óráig meg lehet akadályozni, de a benne forrongó vágyat és kívánságot, mely az óslakosságban feléledt, visszasorvasztani, elfojtani már nem lehet többé — soha!

A centennariumhoz érkezett Tóth Kálmánnak három eddig ismeretlen s nyomtatásban még meg nem jelent saját kézirású kis emlékversét vette meg 100 pengőért Baja városa.

A most felfedezett verseket a Független Magyarország közli először nyomtatásban.

A hivatalos Baja városa, valamint a társadalom, a tanintézetek és az egyesületek lázasan készülődnek Tóth Kálmánnak, Baja város nagy szülötének: a koszorús költőnek, írónak és politikusnak születése száz éves évfordulójára. Színes, hangulatos ünnepeket terveznek az első százados évfordulóra, amely ünnepeket a Tóth Kálmán centennaris bizottság készíti elő, amely bizottság másfél hónappal ezelőtt alakult meg s azóta már meg is tartotta alakuló ülését. Miután az újságok nem hivatalosak ezekre az ülésekre, így nem igen van módunkban azoknak lefolyásáról tudósítást közölni, legfeljebb azokat az értesítéseket közölhetjük, amelyek a titoktartás leple alól kiszivárognak.

Tóth Kálmán centennariumára tehát készülődik a város s éppen ezt a nagyszabású ünnepségek sorozatát évszázados jubileumi fordulót kellene a városnak megragadnia arra, hogy megteremtse a múzeumot, ahová beszolgáltatná mindenki a birtokában lévő Tóth Kálmán és Türr István relikviát, iratokat s általában minden emléket, ami Baja város nagyjaira emlékeztet. Ezt a múzeumot kellene azután a városnak idők során természetrajzi, geológiai, ásványtani, geográfiai, numizmatikai s képgyűjteménnyel kiegészítenie. Csak a kezdeményező lépést kell megtenni s tíz éven belül teljes pompájában fog kialakulni a bajai múzeum.

Azt hisszük, egy kissé erre is gondolt Baja városa akkor, amikor megvette egy fővárosi lakostól Tóth Kálmán három ismeretlen és eddig nyomtatásban még meg nem jelent versét, amelyeket egy negyedívnyi papirostra — minden valószínűség szerint emlékkönyvbe: a lap mindkét oldalára írt a költő.

A három verset csak egy-egy kis vonal választja el, valamint az, hogy más a témájuk, a gondolatkörük. A költő fiatal, 20–21 éves korában írta a megsárgult lapra ezeket a talán inkább emlékverseteket. Az idő is megviseelte azt a papírfecnit, amelyen a tinta fekete színe egészen kifakult, szinte sárgára maródott a nyolcvan év ködében.

A verseket Zámbo Aurél fővárosi lakos (VII. Erzsébet körút 6 földszint) ajánlotta fel ajánlott levélben megvétele a városnak, illetve a polgármesternek egy a mult század hetvenes éveiben a költőtől készült fényképpel együtt. A város meg is vette 100 pengőért s a városi irattárban helyezeti el. Egyelőre kiadták dr. Horváth István megbízott levéltárosnak, hogy az intézze el.

A verseket két füveglap közé foglaltatták, hogy mindkét oldala olvasható legyen s hogy az idő viszontagságai ne ériék annyira, mintha a papírlap járna kézről-kézre.

A három kis emlékverset valamelyik rokonának az emlékkönyvébe írta Tóth Kálmán, ami a versek aláírásából következtethető. De onnan is látszik, hogy a költőnek ifjúkori írása a három vers, mert — bizony — több helyen észlelhető, hogy a helyesírás szabályai ellen is vétett: a versírás technikájával sincs annyira tisztában, miként az már későbbi verseiben tapasztalható, amikor rutinnra tett szert, a gondolatai kiforrottabbak lettek és levétközte a verselési technika kezdeti darabosságát.

A három ismeretlen és eddig kiadatlan verset alább közöljük:

Egy halál van: szeretetlen élet!
Egy élet van: a szerelem,
szerelem a mindennapiságban
szent menhely az élet tengerén.

Légy szerelmes — szenvedő, vagy
[boldog,
hidd el nekem többet élvezel,
mintha jégszobor gyanánt hideg vagy
s üdvöt, édes kint nem érzel.
Ha most érzed ezt a boldogságot
vagy talán majd egykor érzed
néha-néha üdvös perceidben
vesd rám is szép emlékedet.
S mond, az a fiú érzet,
aki nekem írta ez emléket.

Kérem szivedtől, hogy ki boldogabb,
[dogabb,
Egy erős tölgy, mit fed örökre jég,
Vagy egy igénytelen, szerény bokor,
mely égő lángtól darabokra ég?
S ezen két kép közül, mit szived
[választ
Életedben szent irányadónak válaszd.

Hol vigan rengedő
Bölcsöd fája termett,
hol a porban jáczál,
mint gondtalan gyermek,
hol termend menyaszony-
koszorud virága,
szent legyen előtted
a magyar hazája!
Imád nemzetedet,
hazád édes képe
szent oltárként áljon
szived közepébe
és ha majd érette
imádkozol távol,
emlékezz meg rólam:
a hon hű fiáról.

Rokonod
TÓTH KÁLMÁN,
Baja, ápril. 11., 1851.

Talán még azt kell megjegyeznünk,
hogy nem irodalmi fontosságúak ezek
a versek, amiket a Bach-korszak ele-
jén írt afféle könnyű elmefuttatóként
ellágyult perceiben a költő. Ezek nél-
kül is elképzelhető Tóth Kálmán poé-

Uránia zöld, Schweinfurti zöld, „Planzenschütz”
Nosprasen, Elosal, Tutokil, Meritol arzénporozó szer és az összes növényvédelmi szerek gyári lerakata,
Schweinfurt eredeti gyári lerakata,
Minden anyagért felelünk. — Megbízható helyen vegyen.
Városi Drogériában, Baja. Vörösmarty Mihály utca 1. — Telefon 350.

ARZOLA
45

Gyümölcsfa és szőlő permetezés-nél használjon

ARZOLA 45-öt Sulfarollal keverve

Gyári áron kapható a bácsmegegyi főraktárban

Városi Drogéria
Baja,
Vörösmarty-utca 1.

zise és zsenije s mi is csak azért közzük le azokat, mert ezek az ifjúkori írások is Tóth Kálmántól valók, az ő kézírásával íródtak s mert ilyenformán hozzátartoznak Tóth Kálmán centennáris portréjához.

Riport

a budapesti nemzetközi áru-mintavásárlásról.

— Saját tapasztalásunk. —

Az ugyanis nagyarányúvá fejlődött forgalmat feltűnően megnövelte az áru-mintavásár. A városi felé menő villamosok és autóbuszok állandóan zúfolásig teltek s a fővonalak emberáradatában sűrűn tűnnek fel jó vidéki arckok.

A szállodákban előre kell szobát rendelni, mert különben csak az állandó, rendes vendégek jutnak szobához.

A kiállítás maga óriási arányú és rengeteg a látóval. Legjellemzőbb vonása a zaj; a rengeteg rádió és sokféle hangos reklám valóságos szédítő. A kiállítás óriási területen fekszik s talán ez az oka, hogy nem lehet áttekinteni. Lehet, hogy csak a futólagos megtekintés az oka, de valami határozott célkitűzést, egységes koncepciót nem lehetett kiérezni. Mind-az nem von le a kiállítás értékéből semmit, mert úgy a szakember, mint a laikus fogyasztó tömeg nagyon sok megfigyelésre méltót talál úgy a grandiózus gyártmányokban, mint az apróbb iparcikkekben.

Az üveg és porcellán holmik kedvelői különösen sok gyönyörűséget ta-

lálhatnak a kül- és belföldi gyárak szebbnél-szebb produktumaiban.

Szívfájdalom nélkül alig lehet megjárni a kiállítást, mert kinek van ahhoz való pénze, hogy vegyen is valami értékebb dolgot.

Nem minden áhítat nélkül állnak meg a tömegek egy-egy „megvették” szövegű cédula előtt, különösen sokan ácsorognak egy feketére lakkozott gyönyörű olasz luksuszautó előtt, melyet hetvenezer pengőért József főhercegek vettek meg.

Van néhány érdekes találmány is, mely hamarosan népszerű lesz. Ezek közé tartozik a száraz jég. Fehér krétaszerű anyag, mely erős párolgással fejt ki hűsítő erejét. Nyári kirándulásokon jó szolgálatot tesz majd, ha magas beszerzési ára nem teszi majd a kiránduló széles rétegek számára beszerezhetővé.

Különösen sokan nézik a szekrényt, mely maga egész hálószoba, kinyitva két személy részére van benne ágy, két éjjeli szekrény, fehérmemű és lógó ruha részére elegendő férőhely.

Az olasz és magyar repülőgépek is nézője akad. Egy helyen a közfalaknál széles, belül üres üvegtálgák használatát ajánlják.

A műcsarnokban rengeteg sok a rádió, de legszebb sevesi porcellán intim kiállítása. Ezért magáért érdemes a kiállítást megnézni.

Az bizonyos, hogy most ismét sok pénz tudul Budapestre, de talán igazuk van azoknak, akik azt hirdetik, hogy nem szabad nagyon takarékoskodni, mert a tulságos sporolásból nem lesz forgalom, forgalom nélkül pedig nincs élet. Legalább ezt mondják a pesti kereskedők, iparosok és művészek.

A Kuria helyben hagyta a felsőszentiváni gyilkosok fejenkénti 15 éves fegyházbüntetését.

A Kuria kedden délelőtt tárgyalta a felsőszentiváni gyilkossági bűnpört: Varga Szilveszter (csufnéven Sárkány), Hódos Márton (csufnéven Peczkó) és Papp József felsőszentiváni földművesek bűnpörtét, akik 1926 szeptember 25-én bestiális kegyetlenséggel Varga Szilveszter felbujtására meggyilkolták Csatai Feren felsőszentiváni lakost, aki elszerezte Varga Szilveszter feleségét: Kancsár Etelt, aki most Bajnai Mihály jánoshalmi lakos felesége.

A Kurián Varga Szilvesztert dr. Knézy Lehel ügyvéd képviselte. A tár-

gyaláson a ténykérdést nem engedte érinteni a Kuria, hanem csak a jogkérdést. Végül is a Kuria ítélő tanácsa az iratok részletes ismertetése és rövid tanácskozás után jóváhagyta a fejenkénti 15-15 évi fegyházbüntetést, amely ilyenformán jogerős lett. Amint az iratokat a Kuria, illetve a pécsi tábla leküldi a bajai törvényszéknek, itt kihirdetik az ítéletet a bajai járásbírói bíróság fogházban lezárva tartott gyilkosok előtt s utána szállítják őket valamelyik fegyházba.

Szerencsétlenségek éjjele volt Dunaszekcsőn husvét másodnapjának éjszakája.

Bálba akart menni egyik jómódú dunaszekcsői lakos és a Dunába fulladt.

A Független Magyarországon részletesen beszámoltunk arról a tragikus csónakszerencsétlenségről, ami husvét másodnapján este nyolc órakor történt Dunaszekcsőnél.

A két áldozat: Schmidt Ferenc bajai árkász-szakaszvezetőt és menyasszonyát: Gombos Jolánt kifogták és eltemették. Érdekes, hogy Gombos Jolán holttestét hogyan fogták ki Bar községnél Dunaszekcsőtől hat km-nyire délre. A fiatal leány holttestét a víz sodorta lefelé. Délután a magyar hajó kerekei közé került, amely bor-

zalmasan összeroncsolta a holttestet s így vették azután észre a hajó fedélzetén időző utasok. A holttestet kifogták, Dunaszekcsőre vitték s ott egyszerre temették el a két szerelme: vőlegényt és menyasszonyt. Schmidt Ferenc szakaszvezető temetésén a bajai árkászszázad képviseltette magát egy osztaggal egy százados vezetésével. A temetés után a bajai árkászok kipróbálták a felfordult csónak teherbíró képességét. Nyolc árkász ült a csónakba s azt vizsgálták meg, mennyire terhelte meg a csónakot a nyolc

Ha elegánsan akar öltözködni, ne pocsékolja pénzét holmi tömegcikkre, hanem keresse fel **HORVÁTH KÁROLY** mértékszabóságát, ahol a legújabb divat szerint, legmegbízhatóbb munkával készülnek öltönyei.

Nagy választék divatszövetekben.

Horváth Károly angol uriszabó

Baja, Arany János-u. 6. — Az új postával szemben.

ember sulya s hogy a csónak alapos megterhelése idézhette-e elő a szerencsétlenséget.

A csónak külső bordázatából csakugyan kevés maradt ki, úgy hogy könnyen fordulhatott elő vele szerencsétlenség.

Ugyanezen az éjjelen még egy halálos dunai szerencsétlenség történt Dunaszekcsőnél. Későn éjjel, tíz óra után öt fiatalember akart a Hatszigetről átmenni Szekcsőre a levente egyesület báli mulatságára. Az öt fiatalember közt volt Frányó János 28 év körüli jómódú dunaszekcsői parasztagada, akinek Dunaszekcsőn szép háza van. Frányó János a hatszigeti ismerőseinél járt délután husvétot köszönteni és alaposan berugott. Frányónak az a rossz tulajdonsága volt ilyenkor, hogy mindig kötözködött. Most is így tett. Az egész uton, míg a hatszigeti kis stéghez nem értek, folyton vesztekedett, úgy hogy a többi, józanabb négy fiatalember nem merre felvenni a részeg Frányót a csónakba, mert nem akartak kalandba jutni vele s mert attól félték, hogy őket is ki fogja fordítani a csónakból.

A négy fiatal ember csónakba ült s át is eveztek a tulsó partra s vissza-

hagyták a hatszigeti parton Frányó Jánost, aki a stég melletti csónakba kapaszkodott s le akarta oldani a stégről a csónakot, mert ugyancsak át akart evezni a szekcsői oldalra. Eközben történt, hogy a csónakból kifordult és a Dunába fulladt. Másnap onnan tudták meg, hogy Frányó is befulladt a Dunába, hogy a csónakban megtalálták a kalapját.

Frányó a part közelében lévő mélyedésbe fulladt, de holttestét a Duna árja kisodorta a part menti sekélyesebb vízbe s ott a múlt hét péntekén egy juhász fogta ki, akinek a birkái itatás közben a víz színére taposták a holttestet. Frányót a hét végén nagy részvét mellett temették el Dunaszekcsőn.

Frányó János egyike volt a legvakmerőbb szekcsői lakosoknak. Az elmúlt években nem egyszer ment át a Duna jegén akkor, amikor a jég zajlás előtt állott. Egy ízben tizenkétzer leszakadt alatta a vékonyra olvadt jég, de ő mindig kievickélt. Amint azután átért, a jég megroppant és megindult kicsiny hija, hogy már akkor oda nem veszett.

Feleség és két kis gyermek maradt utána.

Egy belga textilipari érdekeltség tárgyal a Bajai Posztó és Takarógyár átvételéről.

A Bajai Posztó és Takarógyár tulajdonképpen karácsony előtt pár nappal redukálta erősebben az üzemet, amelyet azután februárban teljesen teljesen leállított s azóta csakugyan üzemen kívül is van Baja városának ez az egyetlen nagyobb szabású gyártelepe, ahol pedig a munkások száza kaptak alkalmazást és keresték meg kenyérüket. Mióta a gyár leállt, azóta számtalan akciót tettek folyamatba, hogy a gyár üzeme mielőbb ismét meginduljon. Megkísérelték a gyárat finanszírozó két érdekcsoportot: a Magyar Általános Hitelbank és a Moktár között az ellentéteket áthidalni, de eddig sikertelenül. Közben a gyár összes alkalmazottait elbocsátotta s csak két portás maradt meg a telep őrzésére.

Senkisé tudja, hogyan áll a Bajai Posztógyár ügye, míg azután most egy örvendetes hírt olvasunk az Új-Nemzedék című fővárosi lap közgazdasági rovatában. A hír a következő:

„Belgák tárgyalnak a Bajai Posztógyár átvételéről. Nagy izgalmat keltett Baján néhány hónappal ezelőtt, hogy a Bajai Posztógyár beszünteti üzemet, miáltal ezernél több munkás és alkalmazott lett állás- és munkanélkülivé. Éppen ezért nagy érdeklődést váltott ki ebben a trianoni határon fekvő városban az a hír, hogy a belga textil-

ipari érdekeltség tárgyal az üzemen kívül álló gyár átvételéről. A belgák nagy arányokban szándékoznak a munkát újra megindítani, különösebb kedvezményeket sem kérnek, csak az a kikötésük, hogy a vállalat számára a jövőben is biztosítsák a közszállítókban való részeseledést. A hatósági megrendeléseket önköltségi áron hajlandók teljesíteni, mert a közszállítók csak azt akarják biztosítani, hogy a gyár üzeme folytatólagosan el legyen látva munkával arra az időre is, amikor a kereskedelmi cikkek gyártása szünetel.

A hatósági megrendelések önköltségi árának ellenőrzésére a kereskedelmi kormányzattól kérik szakértő kiküldését. Baján már nagyon várják a gyár üzembehelyezését, mert a mostani súlyos gazdasági helyzetben igen nagy jelentőséggel volna, ha a munkanélkülséget egyszerre ilyen nagy mértékben lehetne csökkenteni.”

A hírt mindenki nagy örömmel olvassa, noha nagyon tapogatózó formában látott napvilágot s noha az semmi pozitívumot sem tartalmaz. Az öröm főleg annak szól, hogy esetleg csakugyan megindul a gyár és jó néhány száz munkás kenyérhez juthat.

Bajai Cementárugyár R.-T.

B A J A.

Gyártelep: Világos-u. 8. (Állatvásártér)
Iroda: dr. Bajai Ernő, Haynald-utca 13 — Telefon 225.

Ajánlja kitűnő minőségű gyártmányait:

MOZAIKLAPOKAT, CEMENTLAPOKAT, CEMENTCSEREPET, KUTGYÜRÜKET, CEMENTCSÖVEKET minden méretben, BETONKERITÉSEKET és mindenféle CEMENTÁRUT. — MŰKÖMUNKÁK szakszerű kivitelben. — Állandó raktárak: USZODI DUNAKAVICS, PORTLAND-CEMENT, MŰKÖZUZALÉK, CEMENTFESTÉK.

Gróf Z...
dán de
kicsávo
seksan
bérmlá
május 8
nádudva
Érsekha
Kecel,
16-án
18-án
20-án
Harta és

senyrol
szüke
közöljü

délután
gimnázium
Az Alma
utolsó n
már teg
virágok
hősi em
raiktól s
énekelté
dalt: „E
tovább

mekek

nap délt
retet- (s
gyermek
a ruhát,
csi állar
bajai me
kiosztás
Allaga L
és a s
végezték

Szójka

33-ik é

tése ma

a közkö

temetőb

metési s

lelkész v

József b

gyászolj

Vondra,

Szabady

— B

tanfolya

és vásár

melyen

jelenlők

zolatlan

való tör

Berci-f

van. A r

— R

Remsey

azon kor

ritualista

Szálloda

ivánt ig

Naponta

állítás s

az a kor

Remsey

nak föle

A képe

karakter

csipkebo

remek k

részere v

Muzeum

szerpelt

s több a

leben k

művésze

1930.

193

2 nap

HÍREK.

— **Elutazott az érsek Bajáról.** Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek szerdán délelőtt befejezte a bérmálást a kiscsávolyi templomban s innen Érsekcsanádra ment bérmálni. A további bérmálások sorrendje a következő: május 8-án Érsekcsanád, 9-én Nemesnáduvar, 10-én Sükösd, 11-én Hajós-Érsekhalma, 12-én Császártöltés, 13-án Kecel, 14-én Prónayfalva, 15-én Bócsa, 16-án Soltvadkert, 17-én Kiskőrös, 18-án Csengőd, 19-én Soltszentimre, 20-án Akasztó, 21-én Állampuszta, Harta és 22-én Dunapataj.

— **A Földes Arnold hangversenyéről szóló referendákat helyszűke miatt holnapi számunkban közöljük.**

— **Ballagnak a gimnazisták.** Ma délután 1 órakor bucsúztak el a bajai gimnázium nyolcadik osztályos tanulói az Alma Materétől. A tantermet, ahol utolsó napjukat töltik, mint diákok, már tegnap felvirágozták, ugyancsak virágokkal halmozták el a kapu alatti hősi emléktáblát. Bucsúztak tanáraiktól s azután ősi szokás szerint elnékeltek az iskola előtt a régi diákdalt: „Ballag már a vén diák, tovább, tovább...”

— **Kiosztották a menhelyi gyermek ruháit.** Szombaton és vasárnap délután osztották ki a bajai szeretet- (szegény) házban a 96 menhelyi gyermeknek és 5 hadiárva gyermeknek a ruhát, cipőt, fehérneműt, amit a pécsi állami gyermekmenhely küldött a bajai menhelyi gyermekek között való kiosztás céljára Bajára. A kiosztást Allaga Leoné, a bajai telep vezetője és a szeretetházi gondozó nővérek végezték.

— **Halálozás.** Szojka Ottó, néhai Szojka József városi állatorvosnak fia 33-ik életévében Baján elhunyt. Temetése ma, csütörtökön d. e. 9 órakor volt a központi halottak házából az ág. ev. temetőben lévő családi sírboltba. A temetési szertartást Kemény Gábor ág. ev. lelkész végezte. Az elhunytban dr. Albert József bajai törvényszéki jegyző sógorát gyászolja a Szojka családon kívül a Vondra, Brock, Klész, özv. Dobóné és Szabady családok gyászolják.

— **Bírói tanfolyam.** A futballbírói tanfolyam minden kedden, csütörtökön és vasárnap este fél 9 órakor kezdődik, melyen a jelölteknek pontosan kell megjelenniük, mert pontatlanság, vagy igazolatlan elmaradás a hallgatók sorából való törést eredményez. A tanfolyam a Berci-féle vendéglő külön helyiségében van. A tanfolyamvezető.

— **Remsey Jenő képzéskészítése.** Remsey Jenőnek, a biblikus tárgyakat azon korbán transzponáló nagyhirű spirituálista festőművésznek a Nemzeti Szálloda nagytermében álló képzéskészítési iránt igen szép érdeklődés nyílvánul meg. Naponta egyre többen keresik fel a kiállítását s mindenkit meglep a képeknek az a komoly művészi kivitele, ahogyan Remsey Jenő figurális képein az alakoknak főleg a lelki világát eleveníti elénk. A képeknek egy része szimboliztikus karakterű, mint például a Mózes az égő csipkebokor előtt Remsey Jenőnek egy remek képét a Szépművészeti Múzeum részére vásárolta meg Petrovics Elek, a Múzeum igazgatója. Egyébként sűrűn szerepelt párisi és svájci kiállításokon is s több alkotását fotografikus fac-similében közölték a legelőkelőbb francia művészeti lapok.

— **Epekő, vesekő és hólyagkő-betegek,** valamint azok, akik hűgysavas sok tulszorodásában és köszvényben, sérvbajokban szenvednek a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által mindig megszüntethetők. Tudományos megfigyelések kétségtelenné tették, hogy **Ferenc József** víz számos félfoldali hűdésben fekvő betegeknek is megtette a kellő hatást s ezáltal nagy megkönnyebbülést okozott. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Közel hét millió mázsa gabonát exportáltunk az elmúlt évben.** A buzaexport habár csökkent arányban, de azért szünet nélkül folyik és minden bizonnyal nem is fog teljesen megszűnni a gazdasági év végéig, mert hiszen az importáló államok belső készleteiket már nagyrészt elfogyasztották és így rá vannak utalva a további importa a nyári hónapok folyamán is. A múlt év gabonaelexport statisztikája, valamint a folyó első negyedév kiviteli mérlege azt mutatja, hogy a magyar buza nem vesztette el jelentőségét a külföldi piacon, sőt ellenkezően a múlt év kivitele meghaladta az előző évek eredményét. Eltekintve a meg nem felelő áralttól a kivitt mennyiséggel meg lehetünk elégedve. Az elmúlt évben ugyanis 4 millió mázsát meghaladó mennyiségű búzát és 2.7 millió mázsa lisztet exportáltunk. Ha tehát a lisztmennyiséget is átszámítjuk gabonamennyiségre, úgy közel hétmillió mázsa volt a kivitel eredménye. Megállapítható tehát, hogy az összes exportkészleteket el tudtuk helyezni annak ellenére, hogy a szomszédos államok különösen Ausztria, Csehszlovákia és Németország igyekeztek mindenképpen a magyar gabona kiviteli törekvésüket megakadályozni. Ez azonban nem sikerült sőt ellenkezően a magyar gabona piacra talált a távoli országokban is.

— **Kiélesedett a helyzet a tüzfapiacra.** A hazai tüzfipacra, mely az erdélyi és csehországi fatermelőknél az értékesítési szerve a jogoszláv fatermelőkkel összeütközésbe került. A jogoszláv fatermelők nehogy magyarországi piacukat elveszítsék, tekintélyes készleteket hoztak fel a Dunán a fővárosba és sokkal olcsóbb árak mellett, mint a tüzfipacra. Ennek folytán már is olcsóbbodást mutatnak a fa árak és a piac érdeklődéssel várja az események alakulását. Az ellentétlenek az lesz a vége, hogy a jogoszláv termelők is bele fognak kerülni a kartellba és egymás között fogják kontingálni a magyarországi piac ellátását.

— **A színtársulat elutazott első nyári állomására.** Vasárnap este fejeződött be a pécsi színdarab s most már a társulat prózai együttese is Nagykanizsára, az első nyári állomásra ment át. A társulat Nagykanizsán a Tommy és társa című operettel mutatkozott be. A kanizsai szezon hat, esetleg nyolc hétig tart, azután minden valószínűség szerint nyári szünetre megy a társulat. A bajai idény a direktió tervei szerint szeptember elején veszi kezdetét s tartani fog hat heten át: október 20-ig — Pécsen a két utolsó előadás Takács Alice és Naftali volt, amelyet végignézett Kürthy György szegedi színigazgató is azért, hogy a neki megfelelő színészeket társulatához szerződtesse. Székelyhídy Adrien játéka nyerte meg tetszését s nincs kizárva, hogy a szegedi színházzal szerződjenek.

Működő

SIR- emlékek
keresztek
burkolások
keretezések

legszebb kivitelben jutányos
árban szavatossággal készít

Grünhut és Társa

Telefon 160. — Városi iroda: Türr István-ucca 5.

— **Szabálábra helyezték dr. Révész József ügyvédét.** A szabadkai származású dr. Révész József ügyvédet, akit az állami és társadalmi rend erőszakos felfogatására irányuló bűncselekménnyel vádolva tartóztattak le s akit a budapesti törvényszék vizsgálóbírója és vádtanácsa helyezett vizsgáló fogdába, — most 40,000 pengő kaució ellenében szabálábra helyezték. A kauciót érte egy belgrádi rokona tettes le. Szabálábra helyezése után a toloncházba vitték állampolgárságának megállapítása végett.

Ki lesz Miss-Baja?

A Független Magyarország
SZAVAZÓ-LAPJA.*

Legyen Miss Baja 1930!

*A jelölt lakását lehetőleg szíveskedjék feltüntetni.

Komoly érdeklődés előzi meg a máj. 11-12-i magyar hangversenyt.

A város szelvényében hosszában kedves érdeklődéssel fogadta zenekedvelő közönségünk Dankó Lajos cigányprimás 101 magyar dal hangversenyének híreit. Egyetlen hangverseny keretében 101 különböző dalamos, lelket elborongató, vagy rikató, vagy a lelket magyar fűzzel féktelenné szabadító népdal! Es hozzá olyan kedves gondolat összehajlított impozáns műsorban, melyben mindenki megtalálja kedvenc dalát és amelyben egészen bizonyosan akad olyan is, amely bár igen kedves

volt, de a feledésbe ment és ujramejelenése bizonyára kedves öröm. Kedves figyelem a rendezőség részéről e hangverseny alkalmával kiosztásra kerülő, a hangverseny dalainak teljes szövegét tartalmazó műsor. Komoly érdeklődés előzi meg Baja legjobb cigányzenészeinek a magyar dalért vándorharcát Központban rendezendő május 11 és 12-i, szombati és vasárnapi hangversenyt.

Rádió

Csütörtök, május 8.

3: Piaci árak és árfolyamhírek.
4: Rádió Szabadegyetem.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5:10: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
5:40: A m. kir. operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.
6:45: Gyorsirási tanfolyam.
7:15: Czako Elemér dr. államtitkár, a Tudományos Egyetemi Nyomda főigazgatójának előadása: „A modern ember könyve”.
7:35: Angol nyelvtanítás.
7:50: Lóversenyeredmények.
8: Eckhardt Tibor dr. előadása: „Amerikai utam”.
8:20: Színműelőadás a Studióban.
10: Pontos időjelzés időjárásjelentés, hírek.
Majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházban.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBAK!**

Mátyás király-tér 10. szám alatt
egy 3 szobás lakás

(Dr. Móder-féle)

előszobával és összes mellékhelyiségekkel, valamint egy **üzlethelyiség**, amely áll egy utcai és egy udvari helyiségből, azonnali beköltözhetéssel

k-i-a-d-ó

Érdeklődni lehet: Herschkovits Izidor-nál, Nagybaracska. Telefon 7. A kules dr. Sándor Imre ügyvéd urnál van.

U-R-A-N-I-A

1930. évi május hó 10-én, szombaton délután 6 és este fél 9 órakor.

1930. május 11-én, vasárnap d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órakor

2 napig mutatjuk be a világ legszebb, leghatalmasabb hangos filmjét, melynek címe:

Noé bárkája

Történelmi regény 12 fejezetben. Irta: **Darryl Francis Zanuck**

Rendezte: **Kertész Mihály.**

Kisérő filmje:

Fütytű művészek.

Mulatságos zenei tréfa 2 felv.

CORSO MOZI

1930. május 11-én, vasárnap d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órakor.

HARRY PIEL, az idei szezon legbravúrosabb filmje.

Hidegvér Harry

(Gyémánt rablók.)

Izgalmas kalanddráma 12 felvonásban.

Kiegészítő műsora:

Hős vagy szerelmes

Burleszk 2 felvonásban.

HIRADÓ

HIRADÓ

ETERNIT
yageladási és
tetőfedési
vállalat.

Telefon : 290.

Lerakatok:
DELŐ Géza
fatelepein.
Telefon : 105.

ETERNIT UDVAR BAJA, BUDAPESTI-UT

Itt a tavasz

és Önnek szüksége van **háztartásában**: a konyha tisztántar-
tásához, lakása takarításához, butorai ápolásához, ruhamosáshoz
és egyéb házi teendőihez a modern technika által gyártott,
kipróbált és bevált

tisztító-szerekre, anyagokra, eszközökre:

FESTÉK minden célra.
OLAJ- ÉS ZOMÁNCFESTÉKEK minden színben.
Lakkok, linoleum és borostyán.
Brunolin, terpentín, szagtalan vaslakk.
Német és angol csónakfestékek és lakkok.
BUTOR- ÉS BŐRFESTÉKEK minden színben.
Kefe, seprő és ecsetárúk, meszelők.
Padlóbeeresztő- és fényesítő-szerek, viaszok, paszták.
Fémtisztítók, szivacs, szarvasbőr.
Amerikai légyölő- és rovarirtószerek, fertőtlenítők.
Kátrány, carbolineum, biber, creolin.
Olajok és vegytermékek, savak stb.

Ezeket Ön szakzerű használati utasítás mellett
a legolcsóbb árakon

TÁNCZOS ERNŐ szaküzletében.

B A J A, Erzsébet királyné-utca 5. sz.

Állítsa össze és rendelje meg nálam (telefonon 85. szám alatt)
szükségletét, pontosan **házhoz szállítom**. — Ne késlekedjék
bevásárlásával, Ön szereti a **tisztaságot**, mert az egészséget
és örömet ad.

Modernizálja

készülékét, telepes rádióját hálózatra

Legolcsóbban alakítja

BRUSZT JÓZSEF okl. gépészmérnök

elektro- és rádiótechnikai vállalatának.
BAJA, Szent István-tér 4. — Telefon 255.

A valódi Hatschek-féle

Eternit

Pala és cső
Könnyű, törhetetlen,
fagy- és tűzmentes.

Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

KORCSMAI HITELEZÉST

tiltó táblák

kaphatók a „CORVIN”-nyomdában.

Zrínyi Miklós-utca 9. számú

h - á - z

szabad kézből eladó. — Bővebbet:
Pestality András vendéglősnél
ugyanott.

Drótkerítés

olcsón

UTRYNÁL

Erzsébet kir - né - u. 38.
Telefon 280

Fehérnemű és harisnya
stoppolás, varrás és himzés

Saját gyártmányú
nyugagyak,
kertszék és asztalok
Utry Pál Fiainál.

Erzsébet királyné utca 42. számú

ház eladó

6 szoba, vízvezetékes fürdőszoba, ösz-
szes mellékhelyiségek, dísz- és konyha-
kert, garage, kocsiszin.

Érdeklődni lehet:
őzv. Reich Bélánénál
Eötvös (Fő) utca 3. emelet.

Máj. 6-tól máj. 13-ig.
reggel fél 8 óráig

Dr. Makray László Gyarmati Emil

gyógygyezérés patikája tart
éjjeli szolgálatot.
az ügyeletes gyógyszerár
vasárnap délután is nyitvaáll
a közönség rendelkezésére.

Kényelmes ülésű személy-

Autó

helyi és vidéki turákra olcsón bérelhető
Balog Andornál, Baja, Árpád-utca 6
Telefon 342.

Belvárosban egy nagy sarokház

két üzlethelyiséggel
és több lakással
eladó.
Cím a kiadóban.

Iroda kisasszony

(esetleg férfi) szállítási irodába és egy
csapos

felvétetik.
Bővebbet a vasúti vendéglőben.

Lerakatok:
Wildmann Kálmán, Dezső
Gara.

Liebhauser Lőrinc
Vaskút.

Erdős István
Érsekcsanakád.

Kalmár Sámuel
Nemesnádudvar.

Wittner Márton
Bácsbokod.

Kovács János
Bátmonostor.

Telefon 210.